

Ру
Оила соғлом экан — жамият мустаҳкам, жамият мустаҳкам экан — мамлакат барқарордир.

Ислом КАРИМОВ

10 (1111)-сон 13 марта 2013 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

жамият

БАХОР ВА НАФОСАТ ТИМСОЛЛАРИ

ҚЎШНИНГИЗТИНЧ СИЗ-ЧИ?

4

БАХТ УВОЛИДАН ҚЎРҚИНГ

6

ПРЕЗИДЕНТ СОВФАСИ
ТОПШИРИЛДИ

ТАҚДИРИМСАН, БАХТИМСАН, ЭРКИН ВА ОБОД ВАТАН!

Назира БОЙМУРОДОВА
сурат-лавҳаси.

Биз ҳам Наврӯз байрамига атаб шеър ёдлаяпмиз!

ЮКСАК ЭҲТИРОМ ВА ЭЪЗОЗ НАМУНАСИ

Мустақиллик йилларида хотин-қизларнинг оиласи, жамиятда тутган ўрни ва маъқенини янада юксалтириш учун жуда кўплаб салмоли ишлар амалга оширилди. Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан кўрсатилаетган меҳр ва эътибор туфайи аёлларимизнинг имкониятлари кенгаймоқда. Улар ижтимоий ҳаётда ва жамиятда ўз ўрни, нуғузини топиши баробарида, мамлакатимизнинг ижтимоий-иктисодий юксалишига ҳам ўзларининг муносаби хиссаларини кўшиши учун астойдил интилишмоқда.

8 марта — Халқаро хотин-қизлар куни муносабати билан мухтарам Президентимизнинг бизларга йўллаган табрикли оддий бир фермер аёл сифатида мени ҳам foят руҳлантириб юборди. "Мустақил тараққиёт йилларида Ўзбекистонимизни

хар томонламаравнак, топтириш, олдимизда турган эзгу мақсадларга еришиш йўлida бутун ҳалқимиз қатори хотин-қизларимизнинг бекиёс хиссаси борлигини биз ҳамиша миннатдорлик билан таъкидлаймиз", дега Юргашимиз бизнинг камтарона мөхнатларимизни алоҳида эътироф этдилар.

Бўғунги кунда биз хотарзмлик аёллар ҳам ўзимизга кўрсатилаетган юксак эҳтиром ва эътиборга яраша турли жабхаларда фидорлик намуналарини кўрсатишга интиляпмиз.

Вилоятимизда 250 дан ортиқ аёллар фермер ҳўжаликларини бошқариб келаётганинг ўзи ҳам бизнинг салоҳиятимиз ва интеллектуал даражамиз нақадар юксалиб бораётганини

кўрсатади. Оддий мисол, фермер ҳўжалигимизнинг экин экиладиган майдони 65 гектарни ташкил этади. Шундан 30 гектарга бўғдой экканимиз. 31 гектар майдонга паҳта экиб, 105 тонна ҳосил олишини мўлжалланганимиз. Колган 4 гектарда сабзавот экинлари, беда ва маккажӯхори етиштирсан, чорвачилик, паррандачиларни ривожлантирамиз. Натижада элдошларимиз дастурхони тўкин бўлишига ҳам баҳоли кудрат улуш кўшган бўламиш.

Фермерлик ва тадбиркорликни ривожлантириш борасида яратилаётган шароитлар имкониятларимизни кундан кунга кенгайтироғида. Мен оддий қишлоқ аёли — бизларга яратиб берилаетган шароит-

лардан оқилона фойдаланиб, бугун ижтимоий ҳаётда ўз ўрнини топиб, жамиятнинг фаол аъзосига айланганимдан, ўзимга билдирилган ишонч туфайли ер эгаси бўлганимдан фарҳланаман. Келгусида дехончиликни янада ривожлантириш баробарида, коллежни битказган ёш қизларимизни иш билан таъминлаш массадидаги тикувчилик цехи ташкил қилиш ниятидаман.

Аёл қайси соҳада ишламасин, қайси худудда яшамасин, биринчи навбатда унинг зими масида оналик ва уй бекаси сифатида фарзанд тарбияси, оиласаларда соғлом мухит яратишдек залворли вазифалар туради. Бундай масъулиятли ва шарафли бурчни бажариш учун

Муносабат

эса ҳар биримиз ҳамиша уйғоқ қалб билан яшшимиз, астойдил ишлashingiz керак. Фермер, тадбиркор ва раҳбар сифатида камтарона мөхнатларимиз билан юртимиз тараққиётига оз бўлса-да ўз улушимизни кўшаётганимиз хам фарзандларимизнинг бағри бутун бўлиб улгайшига, биздан ўрнак олиб, келгусида олдила-рига юксак максадлар кўйишига турти бўлади. Мөхнатларимизнинг ҳосили — баркамол фарзандларимиз мамлакатимиз ривожига хисса кўшадиган ҳар тарафлама етук кадрлар бўлиб улгайсагина, бугунги эътибор ва меҳра муносаби жавоб кайтраган бўламиш.

Ҳанифа МАТКАРИМОВА,
Хоразм вилояти Богот туманидаги «Дилшода, Дилшодбек, Манзура» фермер ҳўжалиги раҳбари.

Бугуннинг аёлси соҳада фаолият юритмасин, юзкўларидан бахт нури ва гайрат-шижоат ёғилади. Унинг эртаги кунга ишончи мустаҳкам. Оиласининг тинчлиги, фарзандлари келажиган кўнгли тўқ. Негаки хотин-қизларнинг мамлакат тараққиётли йўлидаги меҳнати, жисмонан соғлом, маънан етук, билими ва салоҳияти авлодни тарбиялашга ќўшаттган хиссаси муносиб баҳоланмоқда.

Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда хотин-қизларни ҳар томонлама кўллаб-куватлаш, хуқук ва манфаатларини химоя килиш, ижтимоий-иктисадий ҳолатини яхшилаш, оила ва жамиятдаги мавқевини мустаҳкамлаш, саломатлигини муҳофаза килиш борасида амалга оширилаётган ишларнинг самараси бугун уларнинг ижтимоий фаолиятида яққол кўзга ташланмоқда. Ил-фандада олимнишлар олий бораётган олималар, тиббиёт, маданият, спорт, санъат, таълим, кишлоп хўжалиги, кўйинги, барча соҳаларда фидокорона меҳнат қўлаётган аёлларимизнинг сафи тобора кенгаймоқда. Депутатлар, сенаторлар, фермерлар, тадбиркор ва ишбильармон аёллар, етакчи корхона ва ташкилотларга раҳбарлик қилаётган хотин-қизлар, кичик бизнес ва оиласий тадбиркорлики ривожлантириш, йўлида меҳнат қилаётган аёлларимиз мамлакатимизнинг ижтимоий-иктисадий ҳаётида ўз ўрнини мустаҳкамлаб бормоқда.

7 марта куни пойтахтимиздаги "Туркестон" саройида Халкаро хотин-қизлар куни муносабати билан ўтказилган тантаналини ийғилиш ҳам юртимизда хотин-қизларга қўрсақлаётган эътибор ва ғамхўрликнинг янабир ёрқин ифодаси бўлди, десак арзиди. Унда турли соҳаларда кўп йиллардан бери сармалри меҳнат қилаётган аёллар, жойлардаги хотин-қизлар кўмиталари, фарзандлари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, депутатлар, сенаторлар, вазирилар ва идоралар, жамоат ташкилотлари-

БАҲОР ВА НАФОСАТ ТИМСОЛЛАРИ

хизматларингиз учун бутун юртдошларимиз, халқимиз номидан барчангизга таъзим қилишини ўзимнинг шарафли бурчим, деб биламан", деган пурмаъно сўзлари барча хотин-қизларимизга ўзгача рабат бахш этди ва келгуси ютуклар сари руҳлантириб юборди.

Ўзбекистон Республикаси Баш вазирининг ўринбосари, Хотин-қизлар қўмитаси раиси Э.Боситхонова Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида хотин-қизларнинг қонуний хуқуқ ва манфаатларини таъминлаш, уларга муносиб шартшароитлар яратиш, оила, оналик ва болаликни муҳофаза килиш борасида амалга оширилаётган кенг кўллами ишлар юксак самаралар берадиганини таъкидлади.

Юртбомшиз хотин-қизларнинг турмуш шароитларини янада яхшилашга, уларга муносиб шароитлар яратиш, оғирини енгил килишга алоҳида эътибор бермоқда. Бу борадаги ишлар кўлами "Обод турмуш илири" да янада кенгаймоқда.

Президентимиз ташабуси билан қизларнинг билим ва салоҳиятини ошириш, қобилиятини рўёба чиқариш максадидан таъсис этилган Зулфия номидаги Давлат мукофоти фан, таълим, санъат ва маданият, адабиёт йўналишида юксак муввафқиятларга эришган иқтидорлари қизларнинг орзу-интилишларини рўёба чиқармоқда. Ушбу нуғузли мукофот совриндорлари буғунга кунда жамиятимизнинг фаол аъзолари сифатида турли соҳаларда самарали меҳнат қилишмоқда. Олий ўқува юртларида билим олиш билан бирга янги-янги ютукларни кўлга киритишмоқда. Натижада, изларидан бўй тортилди келаётган, вояга етадиган қизларга чин маънода ўрнак-ибрат бўлишмоқда.

Ийғилишида Президентимиз қарорига мувофиқ жорий йил-

нинг вакиллари, меҳнат фахрийлари, Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари иштирок этдилар.

Тадбир қатнашчилари дастлаб Мустакиллик майдонида бўлуб, Истиқолимиз ва порлок истиқболимиз рамзи — Мустакиллик ва эзгулик монументи пойига гулдаста кўйидилар.

Тантаналини ийғилишидан Тошкент шаҳар ҳокими Р.Усмонов очди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовини Ўзбекистон хотин-қизларига байрам табригини Президентнинг давлат

маслаҳатчиси X.Султонов ўқиб эшиттирги.

Бир чимдим меҳр ва эътибор аёлнинг кўнглини тоғдек юксалтиради. Юртбомшизнинг "Аёл зотига, айнан сизларга мансуб ўзул фазилатлар, хаётимизда хуқумураётган тинчлик-осоиштаплик ва меҳр-оқибат муҳитини мустаҳкамлаш, ҳамзихатлик ва ахиллик каби инсоний туйгуларни янада юксалтириш, фарзандларимизни соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш ёйлидаги эзгу интилишларингиз, бекиёс

Истиқолол йилларида юртимизда ўш авлодни тарбиялаш, камол топтириш учун яратилаётган имкониятларни улар кўлга киритаётган ютуклар сархисобидан ҳам англаш мумкин. Таълим тизимини ривожлантиришда ражаси бўйича мамлакатимиз дунёнинг 147 давлати орасидан иккичи ўрнини банд этиб турганинг ўзиёб юборда Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган изчил ислоҳотлар ўз самарасини берадиганини яна бир карра исботлайди.

Республикамизда чет тилларга

қизиқиши ҳам кундан-кунга ортиб бораётгани, омма томонидан фаол ўзлаштирилаётган куонварни холдир. Аммо тил ўрганишда факатгина интилишнинг ўзи етарли эмас. Бу борада юртимизда ҳар томонлама пухта ишланиб қабул қилинган қарорлар ҳам мухим ўрин туади. 2012 йилнинг 10 декабрида Юртбомшизмизнинг "Чет тилларни ўрганиш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари түрғисида" ги қарори қабул килинди.

Бу айниска, чет тили ўқитувчиларининг зиммасига катта масъулитият юклади. Мазкур ҳужжатнинг қабул килиниши баркамол авлод тарбиясида даҳлдор мураббийлар, ота-оналар

да Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланган 14 нафар қизга ушбу юксак мукофотлар тантаналини равишда топширилди.

Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорлари — Коракалпоқ давлат университети 1-босқич талабаси Айшолпан Оразимбетова, Сурхондарё вилояти Ангор педагогика коллежи 3-босқич ўқувчиси Сарвиноз Шайдуллаева хотин-қизларни ҳар томонлама кўллаб-куватлаш, рафбатлантириш уларнинг жамияти ҳаётидаги фаоллигини янада ошириш борасида кўрсатилётган доимий эътибори ва ғамхўрлиги учун давлатимиз раҳбарига миннадорлик билдири.

Зулфияхоним издошлари сағифа кўшилган — Буҳоро давлат университети қошидаги академик лицейнинг 1-босқич ўқувчиси Сайдабону Абдусаломова Ўзбекистон ҳаљ шоюри Зулфиянинг "Мушоира" шеърини ўзбек ва инглиз тилида ўқиб берди.

Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси раиси Шерзод Гуломов, республика "Махалла" хайрия жамоат фонди Тошкент шаҳар бўлимининг раиси Жавдат Иноғомов мамлакатимизда хотин-қизларни ўзозлаш борасида ишлар Ватаннамизни янада обод этиши, соғлом авлодни вояга етказиш, оиласалар фаровонлигини таъминлашдек эзгу мақсадларга хизмат килаётганини таъкидлаб, хотин-қизларни байрам билан табриклиди.

Санъат устайлари ва ўш ижорочилар томонидан намойиш этилган концерт дастури тантаналини йиғилишга ўзгача файз бағишилади.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси О.Собиров, Конунчилик палатаси Спикери Д.Тошмуҳамедова, Ўзбекистон Республикаси Баш вазири Ш.Мирзиёев иштирок этди.

Ўз мухбиримиз.

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ СОВРИНДОРЛАРИ:

Кутлаймиз!

Оразимбетова Айшолпан Муратбай қизи — Коракалпоқ давлат университетининг 1-босқич талабаси

Абдусаломова Сайдабону Зиёвуддин қизи — Андикон вилояти Олтинқўл агрокитосидёт коллежининг 2-босқич ўқувчиси

Жўрабекова Нафосат Улубек қизи — Буҳоро давлат университети қошидаги 3-академик лицейининг 1-босқич ўқувчиси

Матмуротова Ирода Бахтиёр қизи — Жиззах давлат педагогика институтининг 3-босқич талабаси

Абдуллаева Гулхәй Абдуллаевна — Республика рассомлик коллежининг 3-босқич ўқувчиси

Тўймуродова Нигора Фауфур қизи — Навоий давлат педагогика институти қошидаги академик лицейининг 2-босқич ўқувчиси

Раширова Шоҳиста Расул қизи — Наманган транспорт ва ахборот технологиялари касб-хунар коллежининг 2-босқич ўқувчиси

Суярова Камила Собировна —

Самарқанд педагогика колледжининг 2-босқич ўқувчиси

Абдурасулова Маҳзума Шавкат қизи — Гулистан давлат университети қошидаги 1-академик лицейнинг 2-босқич ўқувчиси

Шайдуллаева Сарвиноз Жуманазаровна — Сурхондарё вилояти Ангор педагогика колледжининг 3-босқич ўқувчиси

Тайрова Муҳаббатхон Махмуд қизи — Тошкент вилояти Бекобод майшият хизмати касб-хунар коллежининг 3-босқич ўқувчиси

Умаралиева Фаридахон Мухсинжон қизи — Фарғона вилояти Дангаро саноати касб-хунар коллежининг 3-босқич ўқувчиси

Роҳатова Сабоҳат Умидбек қизи — Хоразм вилояти Ҳонқа машиши хизмат ва ахборот технологиялари касб-хунар коллежининг 2-босқич ўқувчиси

Роҳатова Сабоҳат Умидбек қизи — Хоразм вилояти Ҳонқа машиши хизмат ва ахборот технологиялари касб-хунар коллежининг 2-босқич ўқувчиси

Рӯзиева Робия Нажот қизи — Тошкент молия институти қошидаги академик лицейининг 1-босқич ўқувчиси

Истиколол йилларида юртимизда ўш авлодни тарбиялаш, камол топтириш учун яратилаётган имкониятларни улар кўлга киритаётган ютуклар сархисобидан ҳам англаш мумкин.

Таълим тизимини ривожлантиришда ражаси бўйича мамлакатимиз дунёнинг 147 давлати орасидан иккичи ўрнини банд этиб турганинг ўзиёб юборда Президентимиз раҳнамолигида амалга оширилаётган изчил ислоҳотлар ўз самарасини берадиганини яна бир карра исботлайди.

Республикамизда чет тилларга

қизиқиши ҳам кундан-кунга ортиб бораётгани, омма томонидан фаол ўзлаштирилаётган куонварни холдир. Аммо тил ўрганишда факатгина интилишнинг ўзи етарли эмас. Бу борада юртимизда ҳар томонлама пухта ишланиб қабул қилинган қарорлар ҳам мухим ўрин туади. 2012 йилнинг 10 декабрида Юртбомшизмизнинг "Чет тилларни ўрганиш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари түрғисида" ги қарори қабул килинди.

Бу айниска, чет тили ўқитувчиларининг зиммасига катта масъулитият юклади. Мазкур ҳужжатнинг қабул килиниши баркамол авлод тарбиясида даҳлдор мураббийлар, ота-оналар

хамда ҳорижий тилларда сабоқ берадиган ўқитувчиларни бехад кувонтириди.

Мазкур қарорнинг ахамиятли жиҳати шундаки, чет тили ўқитувчилари ихтисослигига чекка худудларда яшадиган аҳоли орасидан маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг тавсияномалари асосида олий таълим мұассасаларига мақсадли қабулини амалга ошириш белгиланган. Шунингдек, ушбу ютилтириш чора-тадбирлари ҳам ахомиетли тилларни ўрганиши, чукур билим олишларини таъминлаш ҳамда ўқитувчиларни молиявий рафбатлантириш чора-тадбирлари ҳам кўрсатиб ўтилган. Унга кўра, қишлоқ жойларда ишлайдиган чет тили ўқитувчиларининг ойлик маошиби ҳар ойда 30 фойз, бошқа таълим мұассасаларидан 15 фойз мидорида устама кўшимчалар берип борилади.

Бу аввало ёшларнинг ҳорижий тилларни ўрганиши, чукур билим олишларини таъминлаш ҳамда ўқитувчилар мекнатини муносиб рафбатлантиришда ўзига хос ҳайрли қадам бўлди.

Матлуба НЕГМАТОВА, Каттакўргон шаҳар 1-сон ДНИ катта нотариуси.

Қарор ва ижро

ҚЎШНИНГИЗ ТИНЧ, СИЗ-ЧИ?

Қўшничилик муносабати кўп асрлардан бери қадрланиб, шаклланиб келаётган энг гўзал анъаналаримиздан биро хисобланади. Улуғ авлиёлари миздан биро "Учоғингни қўшнининг деворига тираб курма, тутуни унинг қўзини ачишилса, еган овқатинг ҳаром бўлади", деб ёзганида минг бора ҳайдир. Бувю оналаримиз таом пиширганда козон бошидан қўшилар учун бир косагина насиба ахратиб, меҳр илинишган. Ҳозир ҳам бу гўзал анъанани ардоклаб келаётган, бир-бирига суняж, тиргак бўлаётган тантн қўшилар жуда кўп орамизда.

Беш кўл баравар бўлмаганидек, бир-бирига таъна дашномлар ёғдириб, арзимаган гап-сўзлар баҳонасида ойлаб, ийлал аразлашиб юрган қўшилар ҳам топилади. Богидаги пишиб этилган мевасидан ҳамсоясига илиниш у ёқда турсин, сўраб чиқканда ҳам қозини ўғририб кетадиганлар ҳақида эшитганда эса одам беихтиёр ёқа шушайди...

Тошкент вилоятининг Бекобод туманида яшовчи Шоҳиста опа шундай ҳикоя қиласди:

— Бу воқеани шу пайтгача бирорга айтмагандим. Қўшничилик минг йилчиллик, деган гап бор. Аммо ҳар куни қўзинг қўзига тушиб тургандан кейин яхшилигим, ёмонлигим эсдан чикмас экан.

Иккичча ўғлим нимжонорк туғилган эди. Беш, олти ёшида қаттиқ бетобланид қолди. Кўрсатмаган дўхтиrimiz қолмади. Аммо ҳеч ким дардига даво тополмага, тақдирга тан бериб, уйда ўзим қарай бошладим. Аҳволи тобора ёмонлашарди.

Эзинг охирги кунлари... Ҳовлидаги сўрида осмонга термиллиб ётганди, томогидан сувдан бошка нарса ўтмайди. Бир маҳал кўзлари хавасланид қўшнимизнига ишора қилди. Карасам, девор оша гарп пишган хусайн узумлар олтинде товлани турди. Боламнинг егулик сўраганидан суюниб, музлаткичдаги узумдан илитиб, олиб чиқдим. Аммо уни емай, қўшнининг узумига термилади, денг. Нима киларимни билмай қолдим. Чунки бу ҳамсоям кўчиб келганига беш-

...Қадимда бир одамнинг уйида сичқон кўпайб кетибди. Танишига дардини айтса, "Мушук олиб бок", деб маслаҳат бериди. Шунда ўша киши бироз ўйланиб туриб, "Мушук боксам, сичқонлар кўркиб қўшнимнига кочса, уларга ҳам зарар келтиради-да", деб жавоб берган экан...

олти йил бўлганига қарамай, ҳеч кимга қўшилмас, юзма-юз келиб қолганимизда ҳам совук-кина сўрашиб ўтиб кетарди. Бозорга чиқай десам, аксига олиб ҳамма ишда, ўкишда, болага қараб турадиган ҳеч ким йўқ. Чидаб туролмадим. Кичкинагина идишини олиб, минг истиҳола билан ҳамсоямнинг дарвозасини қоқдим. Эшикни ўй бекаси очди. Қисқагина салом-алиқада сўнг қаловланаланаловлана унга вазиятни тушунтирдим.

Аёлнинг қошлари чимирилди, тезгина гапимни бўлиб, "Дадас ишда ёзилар, у кишидан сўркоғиз ҳеч нарса беролмайм", деб эшикни қарб этиб ёпиб қўди. Бундай муомалани кутмаганим учун бир муддат котиб қолдим. Ўзимни камситиландек хис қўлдим. Бетоб боламнинг истагини адо этолмаганим учун жуда мунгайдим... Оллоҳнинг кароматини карапнг, хоҳ ишоннинг, хоҳ ишонманг, орадан 10-15 дақика ўтар-ўтмас бошка бир қўшним қўлида янги узилган хусайнай узум билан ўғлимни кўргани келиб қолса бўладими. Ўша пайтда канчалик суюнганим сўз билан тасвирлаб беролмайман.

Кўнгил экан-да, бир қўшнимнинг саховат ва меҳри иккича қўшнимнинг хасислигни ювига кетди. Яхшия орамизда кенг феълли одамлар кўп, деб ўзимга таскин бердим.

Муқаддас динимизда ҳам

қўшнининг ҳақига хиёнат килиш, уни ранжитиш, ҳаловатини бузиш ва кўмак сўраб келганида ёрдам кўлуни чўзмаслик каттиқ коралланган.

— Қўшнilarim билан жуда оқибатлимиз, — дейди термизлик Зилола опа. — Айникиса, ҳамсоямиз Исламийоннинг ён қўшнисига килган марҳаматини бутун маҳалла-кўй, ҳатто қавм-қариндошлар ҳам алқаб-алқаб эслашади.

Ширин сўзи, хушумоаласи билан ҳаммага ибрат бўладиган қўшнисиз Ойлуг опанинг кизи Дилбарга бадавлат хона-доннинг ўғлидан совчи келди. Ойлуг опа бизни ҳам чақирган экан, Исламийон билан биргалашиб чиқдик. Совчи сира очилил гаплашмас, хўмрайб ўтиради. Айтидан ўғли уни мажбурлаб ўтқа ўзигори бўлган кўриниб турарди.

Исламийон гапга чечан аёл-масми, таниш-нотанишни кулдириб даврани роса қизидиди.

Бир маҳал совчи хотин чимирилиб Ойлуг опага қараб, "Қўзингизни мана шу каталадек ўйдан узатмоқимисиз?", деди. Кутилмаган савондан ҳаммамиз жим бўлиб қолдик. Ойлуг опа нима деярини билмасди. Шу пайт Исламийон дабдурустдан, "Вой, нега унака дейсиз, манави данғиллама участкам шуларнида, опажон. Ҳозир ичини таъмиглашашити. Икки-уч кунда кўчиб киришади", деб ўз ўйига ишора килди. Сўнг ҳаммага бамайли-

Мулоҳаза

хотир кўз ташлаб, бош иғаркан, ўзининг галини ўзи маъкуллаб қўди. Совчиларнинг чехраси очилиб, "Маслаҳатлашиб олинглар, яна келмаз", деб кетишиди. Уларни кузаттаг Ойлуг опа хўрсиниб:

— Буларга ўзи келин керакмикан, ёки уйимизми, тушумадим? Сиз ҳам бизни мазах килгандек нега йўқ гапни гапирдингиз Исламийон? — деди.

— Мен Диљбар қизимизга ишонаман. У яхши бўлиб, қайнонасининг кўнглига йўл топади. Бир кунлик тўй эса ўтди, кетади. Шундай экан кизингизнинг баҳтини ўйланг. У яхши келин бўлса, отангнинг уйи кўримсиз экан, деб қайнонаси ҳайдаб солмас. Уй масаласига келсак, тўй маросимларининг барчасини ўтказиб олгунингизга бизнинг ҳовлими сизларни.

Шундай ҳам бўлди. Ойлуг опа кизининг баҳти учун ҳаммасига кўнди. Тўй жуда чиройли ўтди. Диљбар ўзининг чакқонлиги, ширин сўзлиги, пазандалиги билан қайнонасининг меҳрени қозонди. Куда хола ҳам яхши аёл экан, кейинчалик ҳамма сирдан воказиф бўлса-да, буни Диљбарнинг ўзига солиб, таъбини хира килмади.

Гоҳида ўйлаб коламан, агар ўшанда Ойлуг опа кудасининг гапига яраша боллаб жавоб қайтарганида ёки Исламийон индама-а-айтинга воеанинг охири қандай тугашини кузатиб ўтирганда, балки ҳозир бир баҳти оила барпо бўлмасмиди? Исламийон катта савобга колди. Ана шундай багри кенг кўшнilar опайсан-да.

Дено ҳалқимизда "Қўшнинг тинч, сен тинч", "Гилам сотсанг ҳам қўшнiga сот, бир четида ўзинг ўтирасан", деган ажойиб иборалар бор. Тасавур қилинг, уйингиз нотинч бўлса, бошингизга кулфат тушса, ҳатто отонангиздан ҳам олдинроқ "Тинчмисиз қўшни", деб ҳабар олгувчининг, тўй-маъракада, ташвиш тушган пайтда ҳам жон-жигарларингиздан аввал чиқиб жоҳ сўровчиниз, яхшими-ёмноми оғирингизни енгил қилувчингиз шу қўшнингиз-да...

Хўш, азизлар, сизлар-чи, қўшнингиз билан аҳил-иномисиз, ёки..? Фикр-мулоҳазаларингизни ёзид юборинг, кўнғироқ килинг.

Гулноза БОБОЕВА,
"Оила ва жамият"
мухбири.

МУШАК – бу сўзининг тилимизда "мускул" деган маъноси бор. Шунингдек, тантаналарда осмонга отиладиган, хилма-хил, ажий ранглар ҳосил қилиб портлайдиган снаряд деган маъноси ҳам бор.

"Мушак" сўзининг туб маъноси жуда қизик. Бу сўз аслида "сичқонча" деган мазмунни англатган.

Собир ака.. оғир меҳнатдан эгилган, кўллари қадоқ, мушаклари чайир бўлиб кетган.

Жуманиёз Шарипов

Осмон қаърига оти-либ чиқкан қизгиш ва тўқ яшил мушаклар ҳавода бир жом зар бўлиб сочилиб кетди.

Одил Ёқубов

КУТВОЛ – мумтоз асарларимизда, тарихий манбаларимизда бу сўзга кўп дуч келамиз. Бу сўз тилимизга асли хинд тилидан кириб келган бўлиб "қўргон соқчиси" қальва шаҳарнинг соқчи гурухлари бошлифи" деган маънони англатади.

Қалъанинг кутволи ул занги,
Кутволи сипехрдек ранги.

Алишер Навоийнинг
"Сабъай сайёр" достонидан

КАЙВОНИ – тилимизда ёши улуғ, кўпни кўрган, кўп нарсани била-диган кишиларга нисбатан "кайвони" сўзи кўлланилади. Луғатда изохла-нишича, "кайвон" сўзи кўлланилади. Ҳозардан кайвоннинг номини англатар экан. Шунингдек, бу сўзининг "баланд айвон", "корача" деган маънолари борлиги ҳам таъкидлаб ўтилган.

Кайвони момо ке-линни тўйловчиларга салом бердира берди.

Тоғай Мурод.

Эшқобил ШУКУР тайёрлади.

ҲИКМАТ

Кимки баҳт-иқболли, солиҳ кишиларнинг эта-гини тутса, у албатта муродига эришиб, ҳайру барака топади.

Абулқосим аз-ЗАМАХШАРИЙ

Тошкент ахборот технологиялари университети талабаси Тўрақулов Акмал Султонович номига берилган №34012 рақамли рейтингни дафтарчasi йўқолганиги сабабли БЕКОР КИЛИНАДИ.

РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА • РЕКЛАМА

«ЎҚТАМХОН-НУР» ўкув маркази

куйидаги ўкув курсларига таклиф этади:

- Тикувчилик — 3 ой, бошловчилик — 6 ой.
- Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
- Аёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.
- Ҳамшира — 6 ой. 4 ой ўқиш, 2 ой амалиёт.
- Ҳамшира (тезкор) — 3-4 ой (амалиёт билан).
- Тиббий массаж — 2 ой. Нұктали — 1 ой.
- Торт олий курси — 2 ой.
- Торт олий курси — 1 ой.
- Ўйғур, Европа таом ва салатлари — 1 ой.
- Аёллар сартарошлиги — 3 ой.
- Тўй ва оқшом турмаклари ва макияж — 1 ой.
- Бухгалтерия хисоби — 3 ой.
- Элита парда ва чойшаблар тикиш — 1 ой.
- Элита парда ва чойшаблар тикиш олий курси — 1 ой.

МАНЗИЛ: Юнусобод тумани 3-мавзе 1-йи 31-хона.

МУЛЖАЛ: Юнусобод джонсон бозори бош тарафи орксасида.

Тел: (8 371) 221-17-95, 221-77-72, +99894 678-50-30 225-97-93 (18⁰⁰дан 22⁰⁰гача).
ФИЛИАЛ МАНЗИЛ: Ҳамза тумани Фарғона йўли кўчаси 4-ий 40-хона. МУЛЖАЛ: Кўилик киими бозори рўпарасида. ТЕЛ: (8371) 295-97-82, +99894 678-50-30 (кундузи).

— Оиладан улуғроқ маскан бўлмаса керак, — дейди Бўка туманидаги Янгиобод маҳалласида истиқомат киливчи Кумри опа Ҳожиматова.

— Асли касбим педагоглик. Салкам йигирма йил мактабда ўқувчиларга дарс бердим. Турмуш ўртоғим Раҳимжон ака билан бир ёстиққа бош кўйганимизга 34 йил бўлибида. Бу оиласа биринки келин бўлиб тушганман. Қайнонам ва қайноматдан ташкири яна иккита катта қайномат ва буви қайноматнинг кўнглига карашим, хизматини қилишим керак эди. Кўлдан келгунича катталар дуосини олдим.

Урм йўлдошим турли вазифаларда ишлади. Эррак киши кўчанинг одами деган гап ҳам беҳиз айтилмаган. Лекин оиланинг калити доим у кишининг кўлларида бўлди. Ўзи табиатан қаттиқкўл, талабчан

бўлсалар-да, фарзандларiga жуда мөхрибон. Уч қиз, бир ўғлимизга тўғри ва яхши тарбия берганимиз учун улар ўқимишли, хунарли бўлишди.

Хукуматимиз томонидан яратилган имкониятлардан кенгроқ фойдаланиш учун 2005 йилда "Асл-Аброр" фирмасини ташкил этиб, унинг қошида "Зилола" тамаддиҳонасини очди. Саккиз нафар ишчимиз эхизматидаги Раҳимжон ака ободонлаштириша ишларини яхши кўради. Каердан озигина бўш жой топса, мевали ва манзарали дараҳатлар кўчларини экади.

Оиламга, якнларимга берган мөхриб бугун менга баҳт бўлиб кайтид. Етти неварам — етмиш минг кувончим. Одамларга мөхбер бери, кенг феъл билан яшайверсангиз баҳтигиниз бутун бўларкан.

— Оиламиз чироғи, дуогўйимиз бўлмиш қайнонам Кумринисо аям бу йил тўксонинчи баҳорни каршилаштирад. У киши ҳам доим ўртилизга тинчлик ва осойишталик тилаш баробарида деҳқончилик ва чорвачиликка ҳам кут-барака тилайдилар, — дейди Бўка туманидаги "Умрзок Абдужалол" фермер хўжалиги ражбари Гулнора опа Раҳимбердиева. — Турмуш ўртоғим Абдужалол ака билан бир умр бир-бirimizни тушишиб, баслашат ҳолда умр кечирганимиз туфайли фарзандларимиз ҳам бизлардан ибрат олишяпти...

"Эрингиз нега уйланиб олди?", деб сўрашди аёлдан. Уялмай беришид бу савонни. Шундок ҳам эзилиб тамом бўлган юракни баттар эзиши. Эгилган бошини баттарроқ эшишга мажбур килишибди. Баззан дунёда сўраб бўлмайдиган саволлар, айтилиши имконисиз жавоблар ҳам бор.

Ўзи тушунмаган саволга қандай жавоб берсин? Йўқ жавобни қаердан олсин? Кўпчалик ҳакиқат деб билган айрим нарсаларда баззан ноҳақликлар мавжуд. Чунки эрининг уйланиб олга-

ИСТИҚЛОЛ МАЛИКАЛАРИ

Уларга муболағасиз ана шундай ном берсак арзиди. Негаки, мустақиллик йилларида келибгина мамлакатимизда Президентимизда Раҳимнамоялига хотин-қизларнинг қадри тикиланди, обрў-нуфузи ортиди. Биз бугун сўз юртмоқча оғланаётган аёлларнинг ҳар бири ҳакида қалин-қалин китоблар ёзиши, кино ва фильмлар суратга олиш мумкин. Бири ўқитувчи, бири фермер, бошкаси эса тадбиркор ва ҳамшира...Кўйингки, ҳамма соҳада бундай фидойилар кўн. Улар ўзлари яшайдиган Тошкент вилоятидаги туман ва кишлоқларда, маҳалла-кўлларда кўлларидан келгунича эл дуосини олиб яшашяпти.

Үйимиздаги бир бош сигирбузони парваришлар, улар сонини бугун эллик бошга етказдик. Ўша маҳаллари "Дадаси, бизнинг ҳам бошқалардан кам жойимиз йўқ, фермер хўжалик ташкил этсак, фарзандларимизнинг келажаги бундан-да фаровон бўлармиди", деб маслаҳат қилганимда у киши бажонидил рози бўлдилар. 2000 йили "Барот Умаров" фермерлар уюшмасидан ўн гектар ер майдони олиб, фермер хўжалиги ташкил этдик. Кейинчалик ер майдонимиз 22 гектара тарбия етди. Биргина ўтган йили 8 гектарлик пахта майдонидан мўлхосил кўтариб, йиллик режими 147 тоғизга бажарган бўлсак, 10 гектар фалла майдонида етиширилган хосил ҳам чакки бўлмади. Чорвачи-

килишяпти. Ўн нафар неварам ҳам ҳадемай канотимизга киради. Бугунги тўкин ва тўқис турмушим учун биларни ҳамиша ардқолаб, тўғри йўлга бошлаган қайнонам Кумринисо онажонидам бехад миннаторман. Эндиликда онамизнинг атрофида 30 нафар невара, 50 нафар чеваралари парвона.

Фурсатдан фойдаланиб, севимли газетамиз орқали ўртилиздаги барча оналар, оласингилларимиз 8 марта — Халкаро хотин-қизлар байрами билан чин дилдай табриклийман.

Куйи Чирчик туманидаги Янги ҳаёт қишлоқ фуқаролар йиғинида саккиз ярим мингга яқин ахоли истиқомат қилади. Бир минг етти юзга хонадонда 22 миллията мансуб инсоннар ягона оила фарзандларидек ахил-инсон турмуш кечиришмоқда.

Кишлоқ фуқаролар йиғини радиси Мунаввархон опа Атахонова сира тиниб тиничмайдиган фидойилардан бири. Ҳамиша аёлларнинг саломатлигидан, яшаш шароитидан ҳабардор бўлишига интилади.

— Бизнинг қишлоқдаям ибратли аёллар кўп, — дейди Мунаввар опа. — Қишлоқ врачлиқ пункти катта ҳамишраси Олимахон Исмоилова қарийб 25 йилдан бери ҳам қишлоқларимизнинг саломатлиги йўлида тиним билмай хизмат қилиб келаяпти. Кимлигидан қатни назар, бироннинг иситмаси чиқиби ёки боши ёстиқка тегибди, деган гапни ёшитса борми, кечани кеча, кундузни кундуз деб ўтирияди, шу заҳотиёб йўлга тушади. Турмуш ўртоғи Норигит ака ҳам қишлоқнинг күйинчак инсонларидан бири. Касби ветеринар.

— Оиласи тинч бўлган одамнинг ишида ҳам ҳамиша

унум, хайр-барака бўлади, — дейди Олима Исмоилова биз билан сұхбатда. — Турмуш ўртоғим менинг ишлашим учун ҳар доим рағбат берарди. Уч қиз, бир ўғлимизни тарбиялашда ҳаминам яқиндан кўмак бергани учун, мен тезда ишга чиқиб кетардим. Мана бугун фарзандларим — Мунира, Айжан, Үролбек, Ҳуснорларни ўқитиб, касб-хунарли қылдик. Қизларим ўз соҳаларидан ташкири яна уч-туртта хунарниям залалашди. Яхши ният билан замонавий иморат куришга бел болгаганмиз, йил охиригача битказиши ҳаракатидами.

ҚВПмиз "Саломатлик-2" лоихаси асосида тўлиқ барча усуналар билан таъминланган. Ҳафтанинг ҳар чоршанба куни аёллар кўргишини йўлга кўйганимиз. Ҳудудимиздаги ободонлаштириш қишлоқларига ҳам бошбўлишга ҳаракат қилаяпмиз. Оиласидан саодати, аёлларимиз ва болаларимиз саломатлиги йўлидаги хайрли уришишларимизнинг ҳеч бири бешамар кетмаяпти. Ўларимиз файзга тўлиб, турмушимиз кундан-кунга фаровонлашиб бораляти.

Мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантириш борасида яратиб бериладиган имконият ва имтиёзлардан унумли фойдаланаётган аёллардан бири ўрта чирчилик тадбиркор Дилғузахон Холиковнинг амалга ошираётган ишлари ҳам таҳсинағ сазовори.

— Турмуш ўртоғим Азизбек аканнинг бевака вафоти барчамизни эсанкиратиб кўйди. Үнга

лик соҳасида ҳам бир қатор ютуқларга эришдик. Туманидаги бешта мактаб, болалар боғчалари билан тузган шартномага асосан 18 тонна сут маҳсулоти етказиб беришга муваффақ бўлдик. 2006 йилда ўн минг тупдан иборат туттаптацийни ташкил эттандик. Тут кўчтларни етилиб, ипак курти бокишида жуда аскотмокда. Ободонлаштириш мақсадидан мингдан ортиқ терак кўчтлари экдик. Улар ҳам бўй чўзиб, аллақачон иморатга ярайдиган бўлиб қолди. Насиб эта, бу йил қорамоллар учун замонавий кўринишдаги айвонлар, янги иморатлар куришни ният қилиб турибимиз. Банқдан кредит олиб ишларимизни ривожлантиришни мўлжаллаяпмиз.

Беш нафар фарзандим, кўёвларим билан елкама-елка туриб эл фаровонлигини таъминлаш йўлида хизмат

ЖАВОБСИЗ САВОЛ

ни ҳакиқат, буни ҳамма кўриб турибди. Аммо шу ҳакиқатнинг ноҳақлиги тараға ажин, коп-кора сочларга оқ, юракка санчи солиб улгурди.

Бўйи этиб қолган қизидан тортиб, энди тили чиқа бошлаган гўдакларини меҳри билан тўйдиради. Муҳаббат билан кийинтиради. Ўзини ўтга уради,

Аммо... Эртага келин бўладиган

қизига ўз оиласига вафо қилмаган ота қандай фотиҳа бераркин? Нима деб оқларкин?

Анави болакай бир куни кўчадан: "Дадам қанақа одам? У қаерда?", деб сўраб келса, нима дейди?

Ўйламай беришид бу савонни. Баланди да имаш, дам бозорига, дам дўёнинг тарбияни юргурган оёқлар жавоб берар? Гоҳ бешинка, гоҳ капигирга, гоҳ кир ювишга тутишган кўллар жавоб берар?

Йўқ, улар ҳам жим. Аёл нима дейди? Чунки дунёда сўраб бўлмайдиган

қаттиқ суюниб қолган эканман. Нима қиляримни билмасдим. Аммо кўз ёш тўкиб, аза тутиб ётаверишдан ҳам наф ийклигини англадим. Негаки, фарзандларим Маликахон ҳамда Камолаҳоннинг ҳам кейинги ҳаётини ўйлашим керак эдида. Азизбек ача вақт елиб-югурби, ҳаётлик пайтида "Мал-Азиз-Нувориш" фишт заводини ишга туширган эдилар. Шу ишни давом эттирас, уларнинг ҳам руҳи шод бўлар, колаверса, фарзандларим ҳам бироронинг қўлига қарамасин, деган ниятда иш бошладим. Эски курилмаларда юритиладиган заводни тўхтосиз юритишнинг ўзи бўлмади. Турли идора, корхоналар эшигидаги гоҳ ишларим битар, гоҳида кўз ёшлар билангири кифояланаби ортимга кайтадим. Ишларим юришмаган кезларидан онам Дилбар опа энг яқин суюнчигим бўлди. Заводнинг ён-атрофии чиндиндилардан тозалаб, боғ яратдик. Йиллар сабримни синади, матонатимни неча маротаба букишга уринди-ю, удасидан чиқмади...

Аёл ҳаёт қозонида қайнаб этилди. У бошқараётган "Мал-Азиз-Нувориш" корхонасининг фаолияти бугунги келиб анча юришиб кетди. Натижада шу маҳалла яшайдиган фуқаролардан 20 нафари иш билан таъминланди. 2010 йили "Микроредитбанк"нинг Пискент тумани филиали олингандан кredit замонавий печ курилишида жуда аскотди. 2012 йили куриб битказилган алланма печ жорий йилдан бошлаб ойига 70-80 мингта пишик фишт ишлаб чиқариш имкониятига эга бўлди.

Юртимизнинг қайси бир

кишлоқ, овулига борманг, янгилиниш, кўзларни кувнатгувчи ўзгаришларга гувоҳ бўласиз. Тошкент вилояти худудида барпо этилаётган намунивий лойҳадаги уйларнинг курилишида ҳам бугун биз мухтасарига сўз юрттан замонавий Фидуғоза Холиковнинг камтарин ҳиссаси бор.

Бир сўз билан айтганда, юрт тараққиётига, элдошларимизнинг тинч ва хотиржам, соғу саломат умргузаронлик килишларига баҳоли кудрат улуш кўшиб келаётган ана шундай жонкур яхин-қизларимиз ҳамиша омон бўлсинлар!

Нигора ҮРОЛОВА,
"Оила ва жамият"
муҳбири.
Тошкент вилояти.

Қатралар

саволлар, айтилиши имконисиз жавоблар бор.

Ориятдан, номусдан шундок ҳам эзилган бошини баттарроқ эшишди. Ўйламай беришид бу савонни.

Эзилган юрагини баттарроқ, эшишди. Ўйламай беришид бу савонни.

“Эрингиз нега уйланиб олди?”, деб сўрашди аёлдан.

Каримабегим АШУРОВА

Мамлакатимизда ёшларнинг келажаги бугунгидан-да ёруғ ва нурли бўлиши учун мустаҳкам замин кўйилмоқда. Ўғил-қизларимизнинг билим олишлари, хунар ўрганишлари, етук мутахассис бўлиб мустакил хаётда, жамиятда ўз ўрнини топишлари учун барча имконият ва имтиёзлар жорий қилинган. Ўн икки йиллик мажбурий таълим тизими фикримизни яққол исботлайди. Маслумки, умумтаълим мактабининг 9-синфини тамомлаган йигит-қиз истаса, илим ўйлани ташлаши – академик лицейларда таҳсилни давом эттириши, истаса, бирор касб-хунарнинг бошини тутиши мумкин. Замон талабларига мос шарт-шароитга эга билим даргоҳлари ва касб-хунар коллежлари улар ихтиёрида.

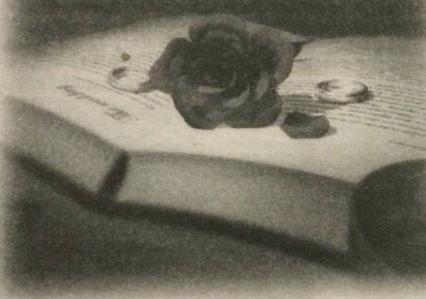
Аммо бундай имкониятлардан самарали фойдаланишни истамаётган ёшларимиз хам учраб турибди. Хусусан, эрта турмушга узатилётган қизлар бизнинг ана шундай оғрикли нұкталаримиздан бирни бўлиб қолмоқда. Тўғри, бу ҳақда нуфузли минбарларда, матбуот саҳифаларида кўп марта бонг уйялити. Айтилаётган танқидий фикр-мулоҳазалардан кимдир тўғри хулоса чиқаряти, кимдир эса...

Наманган шаҳрида яшовчи Камоланинг хикояси:

Ҳали коллежа ўқиидиган якин дугонаминг дабдабали тўйини, келинчакнинг ҳаммадан чиройли бўлиб кетганини кўриб, ота-онамнинг мени хам узатишни ҳақидаги Фикрларига қарши чиқолмадим. Турмуш куриш дегандан хаёлимга энг гўзал либосни кийишим, кўёб билан давра тўрида ўтиришилган, тўйдан кейин хам ялтирилтири кийимларни кийиб юришим ҳақидаги ширин тасаввурлардан бошқаси келмасди. Айрим нарсалар – келин бўлгач, эрим ва қайнотамнинг кўнглини олишим, рўзгор ишларини эплашиб шартлигини ўйлаб кўрмаганди үша лаҳзаларда...

Тўй бўлиб ўтди. Эҳтимол, мен хам ҳаммадан чиройли келин бўлгандирман, лекин бугун афсусдаман. Коллежнинг учинчи босқичига эндинги ўттандим. Келин бўлиб болалигим, дугоналарин, интилик билан кутадиган сабоқларимдан ихтиёрсиз равишда воз кечишига мажбур бўлгандим. Энди мен эгали кул, бутун инон-ихтиёрим қайнотам ва эримнинг измида эди.

БАХТ УВОЛИДАН КЎРҚИНГ

Ўзғорнинг адосиз юмушлари, қайнотамнинг ўқишига бориши ҳақида оғиз очсан, гап билан узиб олишларидан юрагим зада бўлиб бораради. Қайнотам ўқишига юборган тақдирда ҳам кекки овқатга тансис таомлар пишириш кераклигини тайинларди. Айтганини килмасам, эримдан яхши гап эшифтасдим. Шу сабабдан коллеждаги машгулларнинг ярмини ўтиб-утмай ўйга қайтишига мажбур бўлардим. Ҳомиладор бўлгач, баттар қийнала бошладим. Икки куннинг бирда тобим қочарди. Бир томондан бетоблик, инкинчи томондан эрим ва қайнотам, қайнотилларимнинг ачиқ-тисрік гаплари, уй ишлари мени тобора толиқтириб бораради. Энди мен учун беғубор, беташвиш дамларим – коллежда ўқиб юрган пайтларим ширин тушга айланганди...

Коллеждаги курсодашларим амалиёт дарвини ўтаб, ўйнаб-кулиб юрганларида, мен касалхонада жон талашиб ётардим. Ҳомилам ётти ойлик түғлиди. Уни шифокорлар жарроҳлик ўйли билан дунёга келтиришиб-ю, аммо бевакт түғилган гўдагим атиги уч кунгина яшади...

Йигирма кундан ортиқ шифохонада соглигимни тикилашимга тўғри келди. Фарзандим нобуд бўлгач, боз устуға дўхтирилар яна оғизлишмичун менга камида уч ўйлар кераклигини айтишгач, эрим ва қайнотамнинг муносабати кескин ўзгарди. Аввал хам

яҳши эмасди-ю, лекин шундан кейин улар очиқ-ошкоҳра мени касалманд ва тутмас келинга чиқариб кўйишиди. Ҳўрликлар жон-жонимдан ўтиб кетди, ота уйимга кетишдан бошқа чорам қолмади...

Дугоналарим шу йил ёзда коллежни тамомлашди. Қўплари ишляпти. Улар энди бирин-сирин турмушга чиқишипти ва баҳтли бўлишипти. Мен пуч хаёлларга ишониб, баҳтли бўлишига бироз шошибман. Ҳар яхшин ўз фурсатидан бўлгани яҳши экан. Бугун эридан ажрашган аёлномини олиб, ота ўйида ўтирибман...

Бундай даҳшатли хатоликка йўл кўйишида мен ота-онамни айбламайман. Чунки улар агар мен рози бўлмаганимда, ҳеч қаҷон мажбуrlа үзатишмасди. Ҳаммасига ўзим айбордман...

Этибиор беряпизми мухтарам замондо! Икки йўл ўртасида азоб чекаётган Камоланинг аламли хуласалари энг аввало ҳар бир ота-онани, қолаверса, эндинига катта ҳаёт осто-насига қадам ўтиётган ёш қизларни ўйга толдириши табиий. Бу мавзуда сўз юритаётганда, катталар йўл кўнётган хатоларни ҳам тилга олмасликнинг имкони йўк.

Ўзим яхиндан танийдиган бир аёлнинг учта ўғли бор. Тўнғичи шу йил институтни битирди, ишляпти. Опа шу фарзандининг бошини иккита килиб қўйиштираадудига тушганидан бери қариндош-уруғлар, кўшини аёллар келин танлашиди. Бу оила ҳар жихатдан тўқис бўлгани учуним, кўплари ўзининг жиянларини тавсия этишиади.

Куни кечя яна шу ҳақда гап очилиб колди.

Сиз қизни бир кўринг, опажон, шунаска чиройлики. Бундан ортиқ қизни қаердан топасиз? Оиласи ҳам сизга мос...

— Киздан гапиринг, неча ёшда? –

аёлнинг сўзини кесди бўлажак қайнотадиган ёшда! Сиз уни бир кўр...

— Ёши... Ишқилиб, коллежда иккичи йили ўқияти-да, айни узатидаги ёшда!

— Бўлмайди!

— Вой, ҳали қизни кўрмай туриб нега бўлмайди дейсиз?

— Йўқ дедимми, йўқ. Мен кизнинг уволовидан кўрқаман. Ўглимнинг ёшига ўтигирма уча, унга ҳеч йўқса, йигирма ёшли қизни олиб бераман.

— Хато қиласиз, келинингиз қанча ёш бўлса, уни эзги олиши шунча осон бўлади. Ҳали бошингизга тушмагандада, буни билмайсиз...

Бўлажак қайнона қўшнининг гапига парво қилмай хайрашди-да, уйига кириб кетди. Унинг ортидан кимдир у деди, кимдир бу. Лекин мен шу аёлга хавас килдим. Қаниди, оналар шундай фикрласа!

— Бир неча йилдан бери коллежда дарс бераман, — дейди Соҳибахон исмли ўқитувчи аёл. — Кейинги пайтда айниқса аёллар ўртасида ғалати бир нарса урфа айланби борарапти. Кап-кatta хотинлар коллежга келишиади, яҳши кизлар бўлса кўрсатинглар, келинликка излаб юрвидек дейшиади. Мен уларга «Барака топуларлар», бу ер колледж, или масаканику, сочилар кутиладиган жой эмас. Устига-устак вояж етган қизлар эмас, аксинча ҳаммаси ҳали ўқувчилар», дейман. Айримларин мэндан очиқчига ҳафаям бўлиб кетади. Уларнинг «кутилмаган ташрифи» кизларимизга ҳам таъсир кўрсатмай қолмайди. Шу ҳақда коллежда гап таркалса, айримларининг юриши-турши, кийиниши, безаниши бошқача бўлиб қолади...

Менимча, қизларни эрта турмушга узатишнинг олдини олиш учун аввало, катталар онгига тўғри тушунчанин сингдириш керак. Ҳар бир фарзанднинг пешонасига албатта, баҳт битилган. Мен бунга ишонаман. Ота-оналарнинг шошма-шошарларлари эса бу баҳтни йўқотиши мумкин.

Жонкуяр муаллимнинг куйиниши бежиз эмас. Агар у айтганидек, қизларимиз билан бирга уларнинг ота-оналари юрагига нафакат фарзанднинг, балки баҳтнинг ҳам уволовида битилган. Мен бунга ишонаман. Ота-оналарнинг шошма-шошарларлари эса бу баҳтни йўқотиши мумкин.

Шахло ТОШБЕКОВА.

Бўлган воқеа

ўлганнинг устига тепган килиб, оддий қоғоз учун ҳам алоҳида пул сўрганини кўрган Кавсар опа ёнидаги кимсалардан фарқли ўларок, худди орқасидан бирор кўрсатибни ўтиришадек, хонадан шошибишиш қизлашади.

Кўлларнинг гапига кириб, қанча жойларга бориб, биронтасига ихлос қилмаган кизига обрўли танишларининг оғиздан эшигтан ушбу «нафаси ўтири» дуогўига етти марта қатнашини шарт қилиб қўйиганини эслаб, буёни нима бўлади, деган ўй билан ичтишини ўтигандек Кавсар опага кечкурун қизи телефон қилди.

— Ойи, ҳар бир ўқиган дуоси учун пул белгилаб қўйган одамнинг кўзи оч экан, ундан ихлосим кайти, илтимос, энди дўхтирига бораильик, — деганини эшишиб, ўзининг содда, ҳар кимга ишонувчанингидан уялиб кетди...

Гулсара ИБОДУЛЛОХ

ИХЛОС – ХАЛОС Бўлмаса...

ги билан хайрашишга қизғанаётган одамдек тик қоматини кўз-кўз қилиб, виқор билан кириб келган қишига ҳамма ўрнидан дик этиб туриб, салом берди. Саломга ўзига яраша тавозе билан алиқ олиб, хонанинг тўридан кеслого бориб ўтирган домланинг кўрган Кавсар опанинг хаёлидан бунча калондимог бўлмаса-я, деган гала-тила савол ўтди. Дуога кўл очган домланинг олдига боядан бери ҳеч кимга этибиор бермай, ўзлари билан овора бўлиб, нималарнидир шивирлашаётган, айтидан она-

бала бўлган икки аёлнинг кичиги уч-тўртта эркакнинг қиёфаси туширилган расмни кўйиб, илгаридан катнаб, бу ернинг бироз тафтини олган шекили, бир оғиз ҳам гапирмасдан, мана шу одамга ҳам

мўлжалдаги беш мингни узатди. Дуогўйнинг пулларни ҳар кимнинг кўлидан биттамабитта санаҳ олаётганини кўрган ориятини қизи онасишнинг «ҳай-ҳай»ига қарамасдан, яна беш мингни узатди. Даврадаги ҳалиги она-бolaннинг пулларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб узатишнанинг кўриб, «Бу ерда қанча? – деб сўраган домла, – Ўн минг, – деган жавобни олгач, – Расм учун алҳода беррасизлар», деди қатъий оҳангда. Бу гапга ҳеч қандай этироозсиз ва ҳеч қийналмасдан яна беш мингни сумкасидан олиб, хурмат билан узатган аёлга қолган барча этибиодаги ҳалларни қўшиб

ГИГАНТЛАР

Тез зерикувчаник феъли туфайли ишсоният янги инфомацияларга доимий эхтиёж сезади. Шу боис одамлар бир-бirlарини хайратга солиш учун нималарни ўлаб топишмайди дейсиз. Масалан, оддий нарса-буюларнинг, ўсимлик, мева ёки бошқа жонзотларнинг улкан макет ёки хайкалларини олайлик.

Дунёнинг ҳамиша яшил худуди хисобланниш Австралияда бу каби гигант нусхаларга тез-тез дуч келасиз. Улкан банаан макети уларнинг дастлабки нусхаси бўлиб, Харбор шахрида катта йўл бўйдаги тамаддиҳона ховлисига ўрнатилган. Бу манзара ҳар кандай йўловчининг эътиборини тортади. Шу тарзда гигант буюлар яратиш аньянага айланби кетди.

Жануби-шарқий Квинсленданда каттакон ананасни кўрсангиз, баҳайбат олтин гитарани кўриш учун Темворт шахрига йўл олиш керак.

Квинслендинг Дэйнтри кишлогида эса ажойиб экзотик ресторон фаолият юритади. Бу ерга таомларнинг ўзига хослиги уларнинг тимсоҳ, кенгуру ва бошқа жонворларнинг гўшларидан тайёрланиши билан белгиланади. Ката баррамунди, янни катта оқ дениз олабуга балигининг макети айнан шу ресторангни кириш жойининг тепасига ўрнатилган.

ҚАТЛАМА КЎЛ

Россиянинг Мурманск вилоятидаги Кильдин оролида "Сукунат" ("Могильное") деган антика кўл мавжуд. У дунёдаги ягона қатлама кўл хисобланади. Гап шундаки, бу кўлда табиатнинг янга бир гўзл синоати, янни ҳам шўр, ҳам чучук сув қатлами кузатилиди. Кўлнинг жанубий кисмидаги кориз оркали дениз сувининг мунтазам оқиб кириши туфайли иккى хил сувнинг меъери катлами ҳосил бўлади. Бу табиий ҳодиса минг йилдан бери ўзгариш келади.

Кўлнинг қатламалиги фақат иккى хил сув билан белгиланиб колмайди. Шўр

сув аслида чучук сувни бир неча турдағи бошқа катламлардан ахратиб туради. Кўлнинг сербалчиқ тубида серово-дород элементининг катта миқдордаги куйкаси ястаниб ётади. Шу боис кўл тубида ҳаёт йўк. Балки шунинг учун ҳам кўл сувининг "Могильное" деб номланганди.

Иккинчи қатлам эса ўзининг ажойиб гўзлалиги билан ахралиб туради. Яъни, бу қатлами кирмизи бактериялар ташкил этади. Улар ёз кунларида кўл сувига пуштиранг тус бераби туради. Шунингдек, бу бактериялар қалон вазифасини ҳам ўтайди, янни севородорни ютиб, ўзидан юкоридаги катламларга ўтказмайди.

Учинчи қатлам эса ўзининг ажойиб гўзлалиги билан ахралиб туради. Яъни, бу қатлами кирмизи бактериялар ташкил этади. Улар ёз кунларида кўл сувига пуштиранг тус бераби туради. Шунингдек, бу бактериялар қалон вазифасини ҳам ўтайди, янни севородорни ютиб, ўзидан юкоридаги катламларга ўтказмайди.

Дарҳакиат, ушбу хусусиятлари туфайли "Сукунат" кўли табиатнинг гидрологик ёдгорлиги ҳам деб номланади.

Наргиза СИДДИКОВА тайёрлади.

БОЛАМГА ОТА, МЕНГА СУЯНЧИҚ БЎЛСА...

Ёшим 33 да. 28 ёшимгача ўқидим, ишладим. Кўнглимдаги йигитни учратиб турмушга чиқаман деган умидда яшадим. Бир дугонам хорижлик йигитга тегсам, баҳти бўлишни мумкинлигини маслаҳат берди. Шу орада тақдирни қарангат, тасодиф туфайли чет эллик йигит билан танишиб қолдим. Кейин ўнагаримга бу ҳақда айтдим, улар бу янгиликни негадир совук қабул қилишиди. Мен эса барibir унга розилик билдиридим. Шу орада хорижда тўйимиз бўлди. Аввалига жуда ахилинок, бир-биримизни еру кўкка ишонмай баҳти яшадик. Орадан бир ярим йил ўтагч, ўғлим туғилишидан бир ойча олдин ўзбекистонга келдим. Чунки мен эрим билан қонуни никоҳдан ўтмаган эдим. Шу боис боламнинг хужжатларини тўғрилашга анча вақт кетди. Эрим билан кунара телефоно боғланаб турадид. Нимадир бўлдио, ўн кунча умуман гаплаша олмадим. Шунака сикилдими, охири бир куни ўзи кўнғироқ килганида "Қачон биларни олиб кетасиз, ўдагилар ҳам сўрашяпти" деганимни биламан, у жади қилиб сўйибди. Шу куни тонггача йиғлаб чиқдим. Онам "Тинчлики, нима гап ўзи? Кўёв бирон нарса дедими?" деб сўрайверга, тижорат ишлари юришмай колгани учун келолмаётган экан, якинда келаркн, деб алдашга мажбур бўлдим. Ўғлим оли ойлик бўлгунича бир мартаям сўрамади. Карапдош-урӯларимиз эса ота-онамни мулзан қилиб, "Қўрдингизми, ўз уйинг — ўлан тўшагинг, деганлар, ўзимизни ўзбекдан кўймасин. Неча марта айтдик, мусоидран кўёу чиқмайди, деб, мана оқибати" дега маломат қилишиди. Менинг эса дардим ичимда, бу ёғи ўзим пиширган "ош"...

Уч йилки, отамни кидаман. "Чиққан қиз, чириқидан нари" деган мақолнинг магазини энди чақајпаман. Лекин на илож, тақдиримда шундай синовлар ҳам бор экан. Ҳечдан кўра кеч, деганларидек, фарзандига меҳрибон ота, ўзимиз эса сунъичик, йўлдан кераклини хис килганин учун охири сизларга мурожаат этишига мажбур бўлдим. Бу дардларимни сизлар билан бўлишиб, анча енгил тортидим. Нега десангиз, ҳатто ёнг якин одамингизга ҳам дардингизни ўрсангиз, тўғри тушунса-ку яхши, акси

бўлса-чи? 40 ёшгача бўлган, уйим-жоим дейдиган, касби-хунари бор, инсофли, диёнатин инсон билан оила курмоқчиман.

ХИЛОЛА,
Сурхондарё вилояти.

АЙБ ФАҚАТ АЁЛДАМИ?

— Ўйланг, қайси бир ота-она ўз фарзандини баҳти-тахти бўлишини истамайди? — деб сўз бошлади ҳузуризмизга келган Анвар ака. — Мен ҳам тулдек қизимни бир дунё ёруғ ниятлар билан Нўймон деган йигитга узатган эдим. Ўз боласини мақтаяпти демангу,

Баҳти бўлинг

лекин қизим ҳамма билан тил топишиб кетадиган, мулоҳазали, оғир-босик. Балки у ҳам айрим шаддод аёлларга ўшшаб, ҳәётнинг турли ўнқир-чўнқирларига чап берадиган, удабурор бўлганида баҳти ҳаёт кечириб кетармиди? Тўғри, Анора оиласини асрар қолиши учун кўп бора ҳаракат қилди. Қайнонасиннинг инжик феълига ҳам чидағ келди. Қизим, кейин эшидтади, ҳомиладор маҳали жуда кўн руҳий изтиробларни бошидан кечирган экан. Энг ёмони, чақалок ногирон туғилгач, қайнонаси ҳамма айб сенда, деб кўз очирмай қўйди. Қайнонасиннинг маломатлари ет-

Оила бекатидан

магандек, эри ҳам уни ёлғизлатиб кўйди. Охири қизим бечора чидомлади ва турмушинни омонат эканини тушунгач, ажрашига мажбур бўлди. Неварамни тажрибали шифокорларга қаратдик. Ҳозир ахволи жуда яхши. Қизим айни пайтда университетнинг сўнги босқичида ўқияти. Ўйдагилар ўзаро келишган холда яқинда наварамизни ўзимиз билан олиб қолиб, уни турмушга узатишга карор килдик.

АНОРАНИНГ ўШИ 27 да. Касби тайин, иймонли, умр йўлдошини, фарзандларини кўз қорачигидек арабавайлайдиган 30-35 ўшлардаги уй-жойига эга бўлган йигит бўлса ҳабар берсангизлар.

АНВАР ака,
Тошкент шахри.

ОННИНГ ЎРНИ БОШҚА ЭКАН...

Укам Рашидининг ўши 44 да. Иккى ўғил, иккى қизи бор. Болаларини ёлғиз ўзи тарбия қилаяпти. Келинимиз Саёҳат фарзандларига меҳрибон, кариндош-урӯларига оқибатли аёл эди. Пазандалик, чеварлик, ҳамширилик, дехончилик қўллар, қўлидан келмайдиган ишнинг ўзи йўқ эди. Аммо бирорвага яхшилик киласам деб ўзи бу дунёни тарк этди. Бир дугонасидан уколь қилишини ўрганиб олган экан. Кўшини сариқ, касалга чалинган боласига муолажа қилиб қўйишини сўраса йўқ деёлмабди. Фалокатни қарангки, кўп ўтмай унинг ўзи ҳам сариқ, касалининг оғир формасига чалинки қолди. Кўргулек экан-да, шу дард унинг умрига зомин бўлди. Уканинг уй-жойи етарли. Мўъказигина хусусий корхонасида болалари билан хизмат қиласапти. Агар имкони бўлса, 35-40 ўшлардаги бефарзанд аёл чиқса, келин қилмоқчимиз.

НОЗИМА,
Тошкент шахри.

ТАХРИЯТДАН:

"Баҳти бўлинг" руқнига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат килаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд карорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

ЯЛПИЗ — ЮРАККА МАЛҲАМ

Ялпиз қадим замонлардан бўён ҳалқ табобатида кенг фойдаланиб келинаётган хосияти гиёҳ хисобланади. У ошкўк, зиравор, доривор сифатидаги ишлатидаги. Таркибида эфир мойлари, ментол, ментон, пинен, фландрен, цениол, жасмин, шунингдек, органик кислоталар, флавоноидлар, каротин, рамзона, глюкоза, рутин, витамин С, минерал тулзар ва яна бир қатор моддалар мавжуд.

Ундаги эфир мойи фармацевтика саноатида валидол, карвалол, олеметин, энатин, анестезол каби препаратлар таркибида киритилган бўлиб, бу препаратлар юрак тож қон томирларининг тиришишига (спазма) ҳамда юрак касалликлари билан оғриган беморларга тавсия этилади.

Абу Али ибн Сино ялпиз билан ичак оғриклиарни даволаган. Уни овқат ҳазмини яхшиловчи, гижга ҳайдовчи, қон тұхтатувчи, кайт қилишиң колдирувчи восита сифатида тавсия килган.

Ялпизни кўккат сифатида турли таомларга кўшиши мумкин. Ундан тайёрланган сомса ва чучваралар инсон саломатлигини муҳофаза қилишида муҳим

Табиат — дорихона

аҳамиятга эга.

• Баргларининг дамламасидан тиши оғриғи, милк яллигланишини даволашда кўлланилади.

• Ялпиз қайнатмасига қанд кўшиб тайёрланган киём тутқаноқ (эпилепсия), ўсимлик шираси эса шақиқа ва сариқ касалига фойдалади.

• Унинг шарбати кўтирина даволашда ижобий натижада беради.

• Ундан кўкракни юмшатиб, балғам кўчирувчи ҳамда нафас йўллари касалликларининг оддини олувчи восита сифатида фойдаланилади.

• 5-20 гр. гача ялпиз 200 гр. сув билан 15 дақика давомиди қайнатилади. Сўнг докадан ўтказиб, шарбатидан кунига 2 маҳал овқатдан иккى соат оддин ўтхдовчи малҳам сифатида ичилади.

• Ундан доривор тайёрлаш учун ўсимлик гуллашидан оддин ёки айни гуллаётган даврда ер устки қисми ўриб олиниб, күёш нуридан пана бўлган, баҳаво жойларда куритилади. Куритиб олинган маҳсулот коғоз копчаларга жойлаштирилиб, курук, салқин жойларда сакланади.

Латофат САҶДУЛЛАЕВА
тайёрлади.

Фойдали маслаҳатлар

Озгина сут қўшилган сувда қайнатилган гулкарарманинг ранги чирошли бўлиши.

• Лавр япроғи, қалампир ва шунга ўшшаш зираворларни овқат пишишидан 15 дакиқа оддин соглатнигиз майзул.

Ёғочдан ишланган ошхона анжомларини сирка аралашмаси билан ювиб турисса, микроблар пайдо бўлишининг олди олиниади.

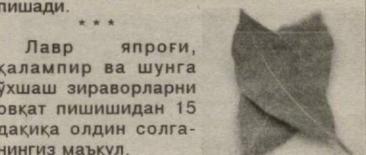
Кунига 100-150 грамм жигар истеммол қилиб турсангиз кўриш қобилиятинизгиз сўйимайди.

Картошкани қовуришдан олдин исисиц сувга солиб олинса, унинг пишиши тезлашиди.

Сут қайнатаетганда озроқ шакар солинса, (бир литр сутга бир чой қошиб) у ириб колмайди.

Туз ва сирка аралашмаси эмалланган идишларни тозалаш учун ажойиб восита хисобланади.

Гулноза БОБОЕВА тайёрлади.

ТАРБИЯНИНГ СИРИ БОРМИ?

Қадим замонда лутфи фикри кадар латиф бир донишманд ўтган экан. Кунларнинг бирида унинг олдига элда обрў-эътибори, беклар зотидан бўлган киши келиб, саломаликдан сўнг тавозе билан аҳли дошига юзланниб, шундай савол билан мурожаат этибди:

— Назимдам, фарзанд тарбиясининг ҳам ўзи сири борга ўхшайди. Бу қандай сирки, биз бъазан уни унутамиш ва йўл кўйган сусткашлигимиз сабаб йиллар давомида нокобил фарзандимиз учун таъналар гирдобида афсус чекамиз?

— Кимки дилбандини тўғри тарбияломакчи бўлса, ўзини барча тарафи кўзгулар билан копланган хонада деб билисин. Зеро, фарзандлар ота-онага кўзгудирлар. Уларда бизнинг барча хатою камчилликларимиз, эзгу хислатларимиз бирдек аксланади. Сизни ташвишига соглан жумбокнинг ечими оддий: тарбияда ҳеч қандай сир-аскор мавҳуд эмас. У кузатув ва таҳлил самараси ўларок юзага келади. Яъни ўз-ўзимизни кузатмоқ ва таҳлил киммоқ, фарзандимизни комил инсон сифатида тарбиялаш ўйлидаги маёғимиздир, — деб жавоб бериди донишманд.

...Ишбайлармон ва саёҳатчи кўшилмиз Мавлудаҳонин ён-веримиздаги маҳалла аёллари яхши танийди. У уддабурон ва ҳар қандай ишнинг кўзини билдиғанлар тоифасидан. Бу ёғи Хиндиштону Япония, у ёғи Туркия, Арабистон бозорларини йилда иккич-уч марта айланаб келади. Топиш-туши яхши. Уч кизи ва рўзгорларвэр турмуш ўтргонини ҳам ҳеч нарсага зориқтирумайди.

Тунов куни бир юмуш билан уларники чиқсан, ўзи секин гап очиб қолди.

— Олажон, энди бундай тикорат сафарларини тўхтатмоқчиман. Уйда ўтириб, шу кора кўзларини тарбияламасам бўлмайди. Дадаси ҳам ҷолған ишларини битирсинглар, — деб мени ҳайратга содди. Қўнглимдан ўтган савол тилимга кўчмай туриб, қарорини изоҳлаш кетди: — Ўтган ой Япониядан қайтар ҳочим аэропортда бир ҳамюртимиз билан танишиб қўлдим. ўзи олима экан. Япон ҳалқ мақолларини тадқиқ киларкан. Менга уларнинг ўзига хос яшаш тарзи, урф-одатлари тўғрисида

тўлиб-тошиб гапириди. Унинг айтишича, япон оиласарларда «Бола тарбиясида отадан уч улуш, онадан етти улуш» деган мақолга қаттиқ амал килинади. Аввалига унинг гапларига эътибор бермадим. Ўйга келгач, белидаги белогони фартукка алмашган, дам кир юшишга, дам овқат килишга уннаётган турмуш ўтргонини, ойижон, ойижон, яхши келдингизми, сизни соғиниб кетдик-ку, деб бўйининг осилга киzlарнинг кўзлашида мөхримга ташнилини кўриб... шунақа хўрлигим келдики, сўз билан

изоҳлаш олмайман.

Негадир ҳалиги олимнинг айтган сўзлари хаёлимда қайта жонлана бошлади: **Бола тарбиясида отадан уч улуш, онадан етти улуш...** Худди биздаги «Арқони кўриб бўйини, онасини кўриб қизини ол» деган мақолга ўхшаркан. Бозордан-бозорга оғир юк кўтариб, уч-тўрт сўм тошиш илингизда шу кизларим учун ҳаракат қиласяпман, деб юрарканман-у, аслида уларга биринчи галда оналик мөхрим беришим, ҳар бир исда ибрат бўлишим кераклигини ўйламас эканман. Савдо-сотикка андармон бўлиб, оиласадан маънан йироклашганини энди тушиундом...

Ҳар доим бозордаги нарх-наво, кийим-кечак ҳақида бир гапириб, ўн куладиган, ҳаммани оғизига қартиб ўтирадиган Мавлудаҳон тамомила ўзгарган эди. У кизларни тарбиясидаги ўз ўрнини кеч бўса-да, англаб етганидан кувондим. Ахир боланинг сугаги мактаб, оиласа маҳаллада қотади. Ўзининг атрофидаги одамларга тақлид қилиб, уларга ўхшашга интилиб яшайди. Бу борада ота-оналар биринчи галда боласига ибрат бўлиши керак, деб ўйлашман.

Кейинги пайтларда, минг афсуски,

силаштирилишига розилик берган шахсларнинг нотариал тартибида тасдиқланган ёёма розилиги талаб қилинishi кайд этилган.

Саволга Навоий шаҳар 1-сон ДНИ нотариуси Д. ХЎЖАНОВА жавоб берди.

ҚАЕРДА ЯШАЁТГАН БЎЛСА...

Бир кариндошимиз чет эллик фуқароға турмушга чиккан эди. Яқинда эшитдим, улар ўртасида тузилган никоҳ бекор қилинибди. Бундай пайтада кайси давлат конунларига амал қилинади?

К. Юлдашева.

Никоҳни бекор қилиш тўғрисидаги

ТАЛАБ ЎРИНЛИ

Мени номимдаги квартирада хусусийлаштириш даври, яъни 1997 йилда жиянинг рўйхатда турган эди. Унинг алоҳида үй-жойи бор, рўйхатдан чиқиб кетганига анча бўлди. Мен ўйимни ўғлимга хада киммоқни ёдим, лекин жиянминнинг розилигини талаб қилишид. Шу тўғрими?

М. Алимов.

Жиянгиздан розилик талаб қилиниши асосли. Чунки хусусийлаштириш вактида у сизнинг "квартирангизда рўйхатда бўлган. Нотариуслар томонидан нотариал ҳаракатларни амала ошириш тартиби тўғрисидаги Йўриқноманинг 80-бандида уй, квартира, уйнинг ёки квартиранинг бир қисмийнинг хусу-

мана бундай гап-сўзлар ҳам кулоқча ча-линмоқда:

«Ўғлим, аввал ҳисоб-китобни ўрган, ҳамма гап савдода, кейин ўқийверасан, тул бўлса чангандада шўрба дейдилар».

«Ўзи мактабинг қаерда жойлашган, бугун ота-оналар мажлисига чакиришибди. Үқишиларинг яхшини ишқилиб?»

«Кўй, қизим, бу китобни нима килашсан, нариҳ қиммат экан. Шунинг пулига

сенга чиройли кўйлак олиб берсан-чи...»

Дарвое, гуруч курмаксиз бўлмаганидек, орамизда ана шундай тор фикрловчи, калтабин одамлар ҳам бор. Улар каршиимизда турган мургак дилдаги орзуларни пайхон килишга-да кодирилиги ҳақида сира ўйлаб кўрмаганимиз. Баъзан эса лоқайдилгимиз сабаб фарзандларимиз феъл-авторида юзага келган нуқсонларда боғча, мактаб ёки коллеждаги устоз-мураббийларни айлашгача борамиз.

Малоҳат Раҳмонова, ўқитувчи:

— Ўкувчиларга ўқиш, ёзиш ва ҳисоблашни ўргатиш билан бирга, одоб-ахлоқдан ҳам сабок бериши инсоний ва қасбий бурчимиздир. Биз педагоглар илм масканидаги таълим жараёнини тарбия билан узвий равишда олиб борамиз. Болаларга мактабда берилган тарбия ва таълим ўйда ҳам давом эттириши учун оила катталари масъул. Ота-оналар билан ҳамкорлик мазкур жараёнда ижобий ютукларга эга бўлишимизга замин ҳозирлайди.

Фарзанди мактабда ё коллежда ўқияти-ку, деб болани ўз холига ташлайди. Ўқийати-ку, деб болани ўз холига ташлайди. Чунки, фарзандлар куннинг ўртача 6-8 соатини таълим масканида ўтказса, қолган вақтда оила ва яқинлар даврасида бўлади. Майшиш ташвишлар, икир-чикирлар аро ўралашшиб қолган она, эрталабдан-кечгача оила тебритиш баҳонасида кўчада юрувчи ота ҳар куни ҳеч бўймаганда уй вазифасини баҳариша ёрдамлашиш баҳонасида ундан бугун нималарни ўргангани, ҳандай дарслар ўтганини сўраб, озигина бўлса-да гурунгашса олам гулистан бўларди. Шу киска вақтдаги гапириш оҳангимиз, мумаламизу қарашларимиздан фарзандларимиз ўзларига олам-олам таасусур оладилар. Шунингдек, дилбандларга нисбатан эркалаш, қаттиқўллик ва саҳиийлик ўз меъерида бўлиши керак.

Маърифат АБДУХАМИДОВА, журналист.

Савол-жавоб

ишлар кўрилаётганда аввало, ариза эр хотин томонидан тақдим этилган пайтада уларга турмуш куришдан аввал кайси давлат фуқаролиги белгиланган бўлса, шу давлат конунчилиги асосида ҳам этилади. Агар эр хотиндан бир давлат фуқароси, иккичиси бошке давлат фуқароси бўлса, никоҳи бекор қилиш учун мусассаса жойлашган давлат конунчилиги кўлланилади. Агар улардан бир бир давлат худудида, иккичиси бошке давлат худудида яшаб юрган бўлса, никоҳи бекор қилиш бўйича иккала давлат органларига мурожаат қилишлари мумкин.

Саволга Томди тумани ФХДЁ бўлими мудири Насиба ТУРЕМУРАТОВА жавоб берди.

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, «Болалар ва оиласарлар кўллаб-куватлари» ассоциацияси (Болалар жамгараси) ва «Соглом авлод учун» ҳалқаро хайрия жамгараси

Таҳририятга келган қўлёзмалар мувалифларга қайтарилмайди. Реклама материалларни мазмунни учун таҳририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаба акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-йд. Босишига топшириш вақти – 15:00. Босишига топширилди – 15:00.

E-mail: oillavajamiyat@sarkor.uz

ISSN 2010-7609

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент – 100000. Амир Темур кўчаси
1-тор кўча, 2-йд. Мўлжал: Ойлой бозори ёнида

Бош мухаррир:

Норқобил ЖАЛИЛОВ

Навбатчи мухаррир – Ҳамроҳон

МУСУРМОНОВА

Саҳифалови – Илҳом ЖУМАНОВ

Мусаххилар – Сайдаган САЙДАЛИМОВ,

Гулноза БОБОЕВА

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 0169-рақам билан 11.01.07 да рўйхатга олинган. Буюртма Г – 328. Формати А-3, хажми 2 табоқ. Адади – 10580. Баҳоси келишилган нарҳда.

ОБУНА ИНДЕКСИ – 176

Қабулхона: (тел-факс) 233-28-20

Котибијат: 234-76-08

Мухбирлар: 233-04-50

«Оила» бўлими: 234-25-46

1 2 3 5

ПРЕЗИДЕНТ СОҒАСИ ТОПШИРИЛДИ

Халқаро хотин-қизлар куни арафасида шахмат бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, халқаро гроссмейстер Нафиса Мўминовага мамлакатимиз Президенти соваси топширилди.

Олти йилдан бўён Ўзбекистон терма жамоаси сафида халқаро мусобакаларда иштирок этиб келаётган Нафиса 2008 йилда 18 ёшгача бўлган кизлар ўртасида Осиё чемпионатида кумуш медални кўлга киритди. Кўплаб халқаро турнирларда биринчи ўринни атталашига ётди. 2010 йилда йигира ёшгача бўлган кизлар ўртасида жаҳон чемпионатида кучли тўртилдида жоҳи оғизига ётди. Хитойнинг Гуанчжоу шахматида ўтган ойни ўзига ётди. 2011 йили Марказий Осиё кубоги ва 2012 йил Тошкентда ўтказилган "Тошкент опен" халқаро шахмат турнирларда хотин-қизлар ўртасида эттади. 2010 йилда йигира ёшгача бўлган кизлар ўртасида жаҳон чемпионатида кучли тўртилдида жоҳи оғизига ётди. Хитойнинг Гуанчжоу шахматида ўтган ойни ўзига ётди. 2011 йили Марказий Осиё кубоги ва 2012 йил Тошкентда хотин-қизлар ўртасида эттади.

Халқаро шахмат Федерацияси яқинда Нафиса Мўминовага халқаро гроссмейстер унвони берилганини эълон қилди.

Ўзбек кизлари ўртасида биринчи бўлиб ушбу унвонни кўлга киритган Нафиса Мўминовага Президентимиз Ислом Каримов соваси – замонавий компютер билан тақдирланди.

БЕКХЭМ – БОЙ ФУТБОЛЧИ

Дэвид Бекхэм бутун сайёрамизинг футбольилари орасида ўз бойлиги билан биринчи ўринни эгаллаб турибди.

Бекхэмнинг ҳозирги бойлиги 175 миллион фунт стерлингни ташкил қилмоқда, бу замонавий футбольинг энг бой футбольчиси Лионель Мессиидан 60 миллионга ортироқ. Companies House барча футбольилар пулларини хисоблаг чиқди.

- 1. Дэвид Бекхэм – 175 миллион фунт стерлинг
- 2. Лионель Месси – 115 млн
- 3. Криштиану Роналду – 112 млн
- 4. Кака – 66 млн
- 5. Роналдиньо – 63 млн
- 6. Самуэль Это'О – 52 млн
- 7. Уэйн Руни – 50 млн
- 8. Златан Ибрагимович – 47 млн
- 9. Ривалдо – 45,5 млн
- 10. Рио Фердинанд – 42 млн

Интернет манбалари асосида
Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.